

Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis

Turinys

- 1 Kontaktai
- 2 Metaduomenų atnaujinimas
- 3 Statistinės informacijos apžvalga
- 4 Matavimo vienetas (-ai)
- 5 Ataskaitinis laikotarpis
- 6 Instituciniai įgaliojimai
- 7 Konfidencialumas (teisės aktai, užtikrinantys statistinių duomenų konfidencialumą)
- 8 Informacijos sklaidos politika
- 9 Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas
- 10 Statistinės informacijos sklaidos formos
- 11 Metodologiniai dokumentai
- 12 Kokybės vadyba
- 13 Reikalingumas ir aktualumas
- 14 Tikslumas ir patikimumas
- 15 Savalaikiškumas ir punktualumas
- 16 Palyginamumas
- 17 Suderinamumas
- 18 Administracinė našta respondentui (vieno respondento statistinei ataskaitai pildyti skirtas laikas)
- 19 Statistinės informacijos revizija
- 20 Statistinių duomenų apdorojimas
- 21 Pastabos / nuorodos į susijusius metaduomenis

1	Kontaktai	
1.1	Organizacijos kontaktai	Lietuvos statistikos departamentas (LSD)
1.2	Organizacijos padalinio kontaktai	Darbo statistikos skyrius
1.3	Kontaktinis asmuo	Virginija Bankietienė
1.4	Kontaktinio asmens pareigos	Skyriaus vedėja
1.5	Kontaktinio asmens pašto adresas	Gedimino pr. 29, LT-01500 Vilnius
1.6	Kontaktinio asmens el. pašto adresas	virginija.bankietiene@stat.gov.lt
1.7	Kontaktinio asmens telefono nr.	(8 5) 236 4836
1.8	Kontaktinio asmens fakso nr.	(8 5) 236 4860
2	Metaduomenų atnaujinimas	
2.1	Metaduomenų patvirtinimo data	2014-03-14
2.2	Paskutinė metaduomenų sklaidos data	2017-07-11
2.3	Paskutinio metaduomenų atnaujinimo (peržiūros, patikros) data	2017-07-05
3	Statistinės informacijos apžvalga	
3.1	Statistinės informacijos aprašymas (pagrindinės charakteristikos, paskirtis)	Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio skaičiavimo tikslas – nustatyti skirtumą tarp vyrų ir moterų vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio pagal ekonominės veiklos rūšis, sektorius ir amžiaus grupes. Rodikliai yra aktualūs vertinant moterų ir vyrų lygias galimybes, priimant darbo ir socialinės apsaugos bei ekonominius sprendimus.
3.2	Naudojami klasifikatoriai	Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus (EVRK 2 red.); iki 2007 m. – EVRK 1.1. red.
3.3	Sektorinė aprėptis	Nuo 2007 m. – šalies ūkis pagal ekonominės veiklos rūšis (EVRK 2 red. B–S sekcijų lygiu); Nuo 2006 m. – darbuotojų amžiaus grupės (iki 25 metų, 25–34; 35–44, 45–54, 55–64; 65 metų ir vyresni); Nuo 2006 m. – valstybės ir privatusis sektorius. 2000–2007 m. – šalies ūkis (EVRK 1.1 red. A–O

		sekcijos) be individualiųjų įmonių; 2002, 2006, 2007 m. – šalies ūkis pagal ekonominės veiklos rūšis (EVRK 1.1 red. C–O sekcijų lygiu), 2002 m. – be individualiųjų įmonių;
3.4	Apibrėžtis (-ys)	<p>Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis – santykinis arba absoliutusis vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas. Pateikiama skirtumo tarp vyrų ir moterų vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio, palyginti su vyrų vidutiniu valandiniu bruto darbo užmokesčiu, procentinė dalis.</p> <p>Bruto darbo užmokestis – atlyginimas pinigais, apimantis tiesiogiai darbdavio darbuotojui mokamą pagrindinį darbo užmokestį ir papildomą uždarbį, įskaitant darbuotojo mokamas valstybinio socialinio draudimo įmokas ir gyventojų pajamų mokestį.</p> <p>Nuo 2006 m. skaičiuojant moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkį į bruto darbo užmokestį neįskaičiuojamos nereguliarios premijos, priedai, priemokos ir vienkartinės piniginės išmokos.</p> <p>Įskaitomas darbo užmokestis už viršvalandžius, darbą poilsio ir švenčių dienomis, nedirbtą, bet apmokėtą laiką (kasmetines ir papildomas atostogas, prastovas ne dėl darbuotojo kaltės ir kitą darbdavio apmokėtą laiką, tiesiogiai susijusį su darbu), darbo užmokesčio skirtumas dėl jo indeksavimo, pasikeitus pragyvenimo sąlygoms. Neįskaitoma materialinė, laikino nedarbingumo pašalpa, mokama, neatsizvelgiant į finansavimo šaltinį, kompensacija už nepanaudotas kasmetines atostogas, išaitinė išmoka ir pan.</p> <p>Apmokėtas darbo laikas – nustatytos darbo laiko trukmės ir viršvalandžių suma bei nedirbtas, bet darbdavio įstatymų ar kolektyvineje sutartyje nustatyta tvarka apmokėtas laikas (pvz., darbdavio apmokėtos prastovos, kasmetinės atostogos ir pan.).</p> <p>Valandinis bruto darbo užmokestis – ikimokestinis darbo užmokestis, tenkantis vienai apmokėtai valandai.</p>
3.5	Statistinio stebėjimo vienetas	Darbuotojas
3.6	Statistinė (tiriamoji) visuma	<p>Nuo 2007 m. – EVRK 2 red. B–S sekcijoms priskiriamą ekonominę veiklą vykdančios visų rūšių ir nuosavybės formų įmonės, įstaigos ir organizacijos, kuriose dirba 10 ir daugiau darbuotojų;</p> <p>2002, 2006, 2007 m. – EVRK 1.1 red. C–O sekcijoms priskiriamą ekonominę veiklą vykdančios visų rūšių ir nuosavybės formų įmonės, įstaigos ir organizacijos, kuriose dirba 10 ir daugiau darbuotojų (2002 m. – be individualiųjų įmonių);</p> <p>2000–2007 m. – EVRK 1.1 red. A–O sekcijoms priskiriamą ekonominę veiklą vykdančios visų rūšių ir nuosavybės formų įmonės, įstaigos ir organizacijos, išskyrus individualiąsias įmones.</p>
3.7	Geografinė aprėptis	Visa šalies teritorija
3.8	Laiko aprėptis	<p>Statistinė informacija be individualiųjų įmonių: šalies ūkyje – 2000–2007 m.;</p> <p>2002 m. – šalies ūkyje pagal ekonominės veiklos rūšis EVRK 1.1 red. sekcijų lygiu.</p> <p>Išplėtus aprėptį, įskaitant individualiąsias įmones, statistinė informacija pagal EVRK 1.1 red. – 2006 ir 2007 m., pagal EVRK 2 red. – nuo 2007 m.; pagal</p>

		darbuotojų amžiaus grupės ir sektorius – nuo 2006 m.
3.9	Bazinis laikotarpis	–
4	Matavimo vienetas (-ai)	Proc.
5	Ataskaitinis laikotarpis	Metai
6	Instituciniai įgaliojimai	
6.1	Teisės aktai ir kiti susitarimai	Lietuvos Respublikos tarptautinės darbo organizacijos konvencijų ratifikavimo įstatymas; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 4 d. nutarimas Nr. 112 „Dėl Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2015–2021 metų programos patvirtinimo“.
6.2	Apsikeitimas statistiniais duomenimis	–
7	Konfidencialumas (teisės aktai, užtikrinantys statistinių duomenų konfidencialumą)	
7.1	Konfidencialumo nustatymo politika	Lietuvos statistikos departamentas, rinkdamas, apdorodamas, analizuodamas statistinius duomenis ir skelbdamas statistinę informaciją, visiškai užtikrina respondentų (namų ūkių, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų statistinio stebėjimo vienetų) teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta Lietuvos statistikos departamento konfidencialumo užtikrinimo politikos gairėse .
7.2	Duomenų konfidencialumą nustatančios taisyklės	Integruotos statistikos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai ir Integruotos statistikos informacinės sistemos saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės, patvirtinti Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42.
8	Informacijos sklaidos politika	
8.1	Informacijos skelbimo kalendorius	Statistinė informacija skelbiama pagal patvirtintą statistinės informacijos skelbimo kalendorių.
8.2	Nuoroda į informacijos skelbimo kalendorių	https://osp.stat.gov.lt/kalendoriai
8.3	Informacijos skelbimo tvarka	Statistinė informacija skelbiama Oficialiosios statistikos portale pagal statistinės informacijos skelbimo kalendorių, vadovaujantis Statistinės informacijos rengimo ir sklaidos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. DĮ-212.
9	Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas	Metinis
10	Statistinės informacijos sklaidos formos	
10.1	Informaciniai pranešimai	Informacinis pranešimas skelbiamas 7 mėn. ataskaitiniams metams pasibaigus.
10.2	Leidiniai	Informacija skelbiama metiniuose statistikos leidiniuose: „Darbo rinkos metraštis“, „Lietuvos statistikos metraštis“, „Moterys ir vyrai Lietuvoje“.
10.3	Duomenų bazės	Rodiklių duomenų bazė (Gyventojai ir socialinė statistika -> Darbo apmokėjimas ir darbo sąnaudos -> Kiti darbo statistikos rodikliai)
10.4	Prieiga prie mikroduomenų	–
10.5	Kita	Eurostato duomenų bazė (Population and social conditions -> Labour market -> Earnings -> Gender pay gap in unadjusted form)
11	Metodologiniai dokumentai	https://osp.stat.gov.lt/web/guest/darbo-apmokejimas-ir-darbo-sanaudos
12	Kokybės vadyba	
12.1	Kokybės užtikrinimas	Statistinės informacijos ir jos rengimo kokybė

		užtikrinama vadovaujantis Europos statistikos praktikos kodekso nuostatomis. 2007 m. Lietuvos statistikos departamente įdiegta kokybės vadybos sistema, atitinkanti tarptautinio kokybės vadybos sistemų standarto ISO 9001 reikalavimus.
12.2	Kokybės vertinimas	Vertinant rodiklius analizuojama gautos informacijos kokybė. Atliekama papildoma statistinių duomenų kokybės kontrolė makroduomenų lygiu. Statistiniai rodikliai palyginami su ankstesnio laikotarpio ir atitinkamais kitų statistinių tyrimų rodikliais.
13	Reikalingumas ir aktualumas	
13.1	Vartotojų poreikiai	Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, studentai, kurių poreikiai tenkinami nepažeidžiant konfidencialumo principo.
13.2	Vartotojų pasitenkinimas	Nuo 2005 m. reguliariai atliekami vartotojų nuomonių tyrimai. Stebimas Oficialiosios statistikos portalo lankomumas, atliekamos interneto lankytojų apklausos, bendras gyventojų nuomonės apie LSD produktus ir paslaugas tyrimas, tikslinių vartotojų grupių nuomonių ir kt. tyrimai. Nuo 2007 m. pradėtas vertinti vartotojų pasitenkinimo indeksas. Atliekamuose vartotojų nuomonių tyrimuose vertinamas bendras statistinės informacijos reikalingumas, taip pat skirtingų statistikos sričių rodiklių poreikis.
13.3	Statistinės informacijos pilnumas (išsamumas)	Skelbiami visi reglamentuoti statistiniai rodikliai.
13.3.1	Reikalingos informacijos pilnumo (išsamumo) laipsnis	Pagal Oficialiosios statistikos darbų programą parengta informacija skelbiama 100 proc.
14	Tikslumas ir patikimumas	
14.1	Bendras tikslumas	Motery ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio kokybė priklauso nuo atrankinių darbo užmokesčio struktūros (atliekamo kas 4 metai) ir ketvirtinio darbo apmokėjimo statistinių tyrimų rodiklių tikslumo bei „Sodros“ duomenų kokybės. Statistiniuose tyrimuose statistinių įverčių tikslumo matu pasirinkta santykinė standartinė paklaida (SSP).
14.2	Imties paklaida	–
14.3	Paklaida, nesusijusi su imtimi	–
14.3.1	Paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo	–
14.3.1.1	Statistinio vieneto neatsakymo lygis, proc.	–
14.3.1.2	Rodiklio neatsiskaitymo lygis, proc.	–
15	Savalaikiškumas ir punktualumas	
15.1	Savalaikiškumas	Statistinė informacija skelbiama 7 mėn. ataskaitiniams metams pasibaigus.
15.2	Punktualumas	Statistinė informacija yra skelbiama pagal oficialiosios statistikos skelbimo kalendorių .
15.2.1	Laiku paskelbtos statistinės informacijos dalis	100 proc.
16	Palyginamumas	
16.1	Geografinis palyginamumas	Statistinė informacija yra palyginama tarp ES šalių.
16.2	Palyginamumas laiko atžvilgiu	Dėl skirtingos skaičiavimo metodikos, ekonominės veiklos rūšių klasifikacijos, įmonių dydžio bei aprėpties rodiklis nėra visiškai palyginamas.
16.2.1	Palyginamų laiko eilučių ilgis	Rodikliai palyginami: 2000–2007 m. – šalies ūkyje be individualiųjų įmonių;

		2002 m. – šalies ūkyje pagal ekonominės veiklos rūšis EVRK 1.1 red. sekcijų lygiu; išplėtus aprėptį, šalies ūkyje, įskaitant individualiąsias įmones, 2006 ir 2007 m. – pagal ekonominės veiklos rūšis EVRK 1.1 red. sekcijų lygiu, nuo 2007 m. – EVRK 2 red. sekcijų lygiu; pagal darbuotojų amžiaus grupes ir sektorius – nuo 2006 m.
17	Suderinamumas	
17.1	Suderinamumas tarp skirtingų statistinių sričių	Pagrindinis rodiklis „bruto darbo užmokestis“ nėra tapatus rodikliui „algos ir atlyginimai“, kuris skaičiuojamas remiantis verslo statistikos tyrimų duomenimis, nes skiriasi rodiklių apibrėžtys. Į bruto darbo užmokestį neįskaičiuojamos išeitinės išmokos pasibaigus darbo santykiams, komandiruočių dienpinigiai ir kitos kompensacinio pobūdžio išmokos darbuotojams, o į algas ir atlyginimus minėtos išmokos įskaičiuojamos.
17.2	Vidinis suderinamumas	Užtikrinamas visišką darbo statistikos tyrimų rodiklių suderinamumas.
18	Administracinė našta respondentui (vieno respondento statistinei ataskaitai pildyti skirtas laikas)	
		–
19	Statistinės informacijos revizija	
19.1	Revizavimo politika	Statistinių rodiklių revizijos atliekamos vadovaujantis Bendraisiais statistinių rodiklių revizijų atlikimo, analizės ir skelbimo principais , patvirtintais Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. DĮ-262. Apie planines revizijas vartotojai informuojami iš anksto planinių statistinių rodiklių revizijų kalendoriuje.
19.2	Revizijos praktika	2017 m. atlikta 2011–2015 m. moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio neplaninė revizija – duomenys perskaičiuoti atsižvelgiant į Eurostato metodinius reikalavimus, remiantis 2014 m. darbo užmokesčio struktūros statistinio tyrimo, atliekamo kas ketveri metai, rezultatais.
19.2.1	Revizijos metu gauto pokyčio vidurkis	2017 m. perskaičiuotas moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis B–S veiklose, palyginti su anksčiau skelbtu, sumažėjo. Revizijos metu gauto absoliutaus pokyčio vidurkis buvo: 2011 m. – 0,3, 2012 m. – 0,6, 2013 m. – 1, 2014 m. – 1,3, 2015 m. – 1,3 procentinio punkto.
20	Statistinių duomenų apdorojimas	
20.1	Statistinių duomenų šaltinis	Kas 4 metai atliekamo darbo užmokesčio struktūros (statistinė ataskaita DUS-01) ir ketvirtinio darbo apmokėjimo (statistinė ataskaita DA-01) statistinių tyrimų bei Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos („Sodros“) duomenys.
20.2	Statistinių duomenų rinkimo periodiškumas	Metinis
20.3	Statistinių duomenų rinkimas	Elektroninio statistinių duomenų pateikimo ir surinkimo sistema <i>e. Statistika</i> , el. paštu, faksu, paštu. „Sodros“ duomenys statistiniams rodikliams skaičiuoti gaunami iš „Sodros“ duomenų bazės.
20.4	Statistinių duomenų tinkamumo patvirtinimas	Statistinių duomenų tinkamumo patvirtinimą atlieka LSD. Tikrinimo procedūros: rezultatai palyginami su

		ankstesnių laikotarpių vertinimais, kitų statistinių tyrimų ir administracinių šaltinių duomenimis.
20.5	Statistinės informacijos rengimas	Statistinės informacijos rengimo procesas aprašytas Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio rodiklio skaičiavimo metodikoje .
20.6	Koregavimas	–
21	Pastabos / nuorodos į susijusius metaduomenis	–